ਯਾਸਿਤਾ ਸਾਹੂ
ਬਨਾਮ
ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
(2020 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ**. 127)**
20 ਜਨਵਰੀ**, 2020**

[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਅਨਿਰੁੱਧਾ ਬੋਸ**,** ਜੇ.ਜੇ.**]**

ਬਾਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ-ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ-ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ-2016 ਵਿੱਚ, ਜੋੜੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ - ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ-ਜੋੜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਨੋਰਫੋਕ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੀਤੀ ਸੀ - ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਸ ਵੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀਤੀ ਗਈ - ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਆਇਆ - ਪਤੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਔਮਰਜੈਂਸੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮਤਾ ਦਾਇਰ ਵੀਤਾ-ਇਕਧਾਸਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਪਤੀ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਧਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਵੀਤੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਧਸ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਧਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਯੂਐਸਏ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯੂਐਸਏ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ-ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਬਾਲਗ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤਣਾਅ ਵਾਲੇ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਵੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਬਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗੀ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਾਪੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀਤੀ

ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਵੀਤੇ ਗਏ ਹਨ- ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਵੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸਰਤਾਂ 'ਤੇ ਯੂਐਸਏ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਵੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ-ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਯੂਐਸਏ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਪਤੀ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂਐਸਏ ਛੱਡਣਾ ਪਏਗਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੁਖਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਆਰਟੀਕਲ. 226-ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਰਖੇਟੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 226-ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਧਸ ਦੀ ਲਿਖਤ-ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ-ਚਰਚਾ ਵੀਤੀ ਗਈ – ਬਾਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ.

ਸਿਯਾਂਤ/ਸਿਯਾਂਤ-ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਸਿਯਾਂਤ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਸਿਯਾਂਤ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਿਯਾਂਤ ਹੈ-ਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ - ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।–

ਬਾਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ-ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ। ਬਾਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ-ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ-ਵਿਜ਼ਿਟ ਅਧਿਕਾਰ; ਸੰਯਕਤ ਅਧਿਕਾਰ-ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਭਾਵੇਂ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਾ ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੰਯਕਤ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੋ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਯਕਤ ਨਾ ਗੁਆਏ - ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਢੰਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - 'ਵਿਜ਼ਿਟ ਰਾਈਟਸ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਸੰਯਕਤ ਅਧਿਕਾਰ' ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ - ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੰਯਕਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯਾਰਨਾ ਟੈਲੀਫੋਨ, ਈ-ਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯਕਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੰਯਕਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਥਲਬਥ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀਡੀਓ ਰਾਲਿੰਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਯਾਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ 1.1 ਕੀ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ?

ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਬਾਲਗ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 9,12] [427- ਸੀ-ਡੀ; 428-ਐੱਫ-ਜੀ]

ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਦਿਨਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਐੱਮ. ਦਿਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹੋਰ । (1987) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 42: [1987] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 175; ਨਿਤਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ . (2017) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 454: [2017] 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 281; ਲਹਿਰੀ ਸਬਾਮੁਰੀ ਬਨਾਮ ਸੋਭਨ ਕੋਡਾਲੀ (2019) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 311; ਰਨਿਕਾ ਗੋਟਿਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ (2018) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 578: [2018] 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 546-ਤੇ ਨਿਰਭਰ.

1.2 ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਰਮੇਟੀ
ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਲਗ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ

ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਹਿੱਤ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰਹੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 13,16] [429-ਏ-ਡੀ; 432-ਡੀ]

ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ (ਡਾ.) (2) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਯੂਓਆਈ) ਅਤੇ ਹੋਰ। (2010) 1 ਐਸਸੀਸੀ 174: [2009] 15 ਐਸਸੀਆਰ 960-ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

1.3 ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ-ਸਰਬਉੱਚ ਵਿਚਾਰ

ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੁੱਢਲਾ ਅਤੇ ਸਰਬਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਬੱਚੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਮਲ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਪਿਆਰ, ਸੰਗਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਪਿਆਰ, ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਬੇਜਾਨ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅਲਹਿਦਗੀ, ਹਰ ਪੁਨਰ-ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਬੱਚੇ ਉੱਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਾ ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਗੁਆਏ।

ਯਾਸਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ. ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਤਿਅੰਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਢੰਗ ਅਤੇ ਵਿਸੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ

ਦੀ ਯਾਚਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। [ਪੈਰਾ 17,19 ਅਤੇ 20] [432- ਈ, ਔਫ - ਔਚ; 433- ਏ-ਡੀ]

1.4 ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇੱਕੋ ਰਸਥੇ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਧਤੀ ਜਾਂ ਧਤਨੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਧਤੀ-ਧਤਨੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਰੇਕਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲੰਬੇ ਹਫਤੇ, ਬਰੇਕਾਂ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ' ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਾਂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੱਯ ਤੋਂ ਵੱਯ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਰੋਸਿਸ਼ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਵਿਜ਼ਿਟ ਰਾਈਟਸ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਸੰਯਰਕ ਅਧਿਕਾਰ' ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੰਯਰਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯਾਚਨਾ ਟੈਲੀਫੋਨ, ਈ-ਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯਰਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੰਯਰਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਧ੍ਰਣਾਲੀ, ਜੇ ਧਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਥਲਬਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਿੰਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਧਦੀ ਉਥਲਬਧਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਿੰਗ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਈ ਵੱਖਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ 5-10 ਮਿੰਟ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਬੰਧਨ ਰਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਘਰ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਦੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋ ਮਾਧਿਆਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਘਰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਾਲੇ ਦੋ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਘਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21-23] [433-ਈ-ਔਚ; 434-ਏ-ਸੀ]

1.5 ਉਮਰ-ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ. ਉਹ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਧਤਾ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਧਤਨੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24] [434-ਈ]

1.6 ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ-ਬੱਚਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25] [434- ਔਫ]

1.7 ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ - ਧਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਤਨੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਧਤਨੀ ਧੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫਾਲਮਾਰਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਧਤਨੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਯ ਵਿੱਚ ਦੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਦੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਯ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਯਰ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਉਥਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਧਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। [ਪੈਰਾ 26,27-29] [435- ਸੀ, ਜੀ-ਔਚ; 436-ਏ-ਬੀ]

1.8 ਵੀਜ਼ਾ ਮੁੱਦਾ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਧਤਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਤੀ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਯਰਮਿਟ 2020 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਧਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30] [436-ਸੀ]

2.1 ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸੰਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਲੱਗ ਹੋਵੇ. ਜੇ ਪਤਨੀ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਹਿਰਾਸਤ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ

ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ ਜੇ ਉਹ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32] [437-ਬੀ-ਸੀ]

2.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ/ਵੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਟਕਲਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵੀਜ਼ਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਤੀ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 36] [440- ਈ, ਐੱਫ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(1987) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 175	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 9
[2017] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 281	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 9
(2019) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 311	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 9
[2018] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 546	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 11
[2009] 15 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 960	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 14

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2020 ਦੇ 127.

ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 01.07.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਡੀ.ਬੀ. ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2018 ਦੇ 229.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਵਿਕਾ ਰਾਜਕੋਟਿਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਤਿਆਗੀ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਰਮਨ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪਰਭਜੀਤ ਜੌਹਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸਵਰਿਆ, ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਜੌਹਰ, ਵਿਧਾਨ ਵਿਆਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਸ਼ਿਤਾ ਢੀਂਗਰਾ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਪਾਟਿਲ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਦੀਪਾਵਲੀ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਵਰੁਣ ਵਰਮਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਵਿਆਹ 30.05.2016 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਐਸਏ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ 17.07.2016 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਆਰਾ ਵਰਮਾ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ ਦਾ ਜਨਮ 03.05.2017 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ।

ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ। ਪਤਨੀ ਨੇ 25.08.2018 ਨੂੰ ਨੋਰਫੋਕ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਰਫੋਕ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਥਾਸਡ ਸੁਰੂਆਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 29.08.2018 ਨੂੰ, ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26.09.2018 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

"ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ, 2018 ਲਈ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਪਿਤਾ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਸਨੀਕ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਵਜੋਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਿਤਾ ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ, 2018 ਲਈ ਮਾਂ ਨੂੰ 150/ਹਫਤਾ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, 2018 ਲਈ 200/ਹਫਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਧਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਮਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਨਵੰਬਰ, 2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨਿਵਾਸ' ਤੇ ਰੋਣ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹਿਰਾਸਤ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਵੀਰਵਾਰ ਸਤੰਬਰ, 27,2018 @ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਤੰਬਰ 29,2018 @ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਹੈਃ

 ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਦੂਜੇ ਹਫਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਬਦਲਵੇਂ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ @ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਤੱਕ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ @ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ @ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ (ਭਾਵ 4 ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਹਰੇਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਲਈ ਸਵਿਚਿੰਗ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ 3 ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ) ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਮਿੰਟ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਾਲੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਵਟਸਐਪ ਕਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ. ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਤੀਜੀ ਨਿਰਪੱਖ ਧਿਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਰਾਪਰੋਰੇਟ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਟਾਈਮ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਧਾਸਪ੍ਰੋਟ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਧਾਸਪ੍ਰੋਟ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਮਾਂ 1 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਤੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲੇਗੀ।

ਯਾਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਵਜੋਂ ਸਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ 150 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤੇ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ 200 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਸਰੀਰਕ ਹਿਰਾਸਤ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਟਸਐਪ ਕਾਲ ਰਾਹੀਂ ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਮਝੌਤੇ' ਤੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸਿਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਧਾਸਪ੍ਰੋਟ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਧਾਸਪ੍ਰੋਟਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ 1 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਤੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਪਈ।

3. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦਯੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਛੱਡ ਕੇ 30.09.2018 ਨੂੰ ਭਾਵ 26.09.2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 01.10.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਆਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨੋਰਫੋਕ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਸੀ।

4. ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ 02.10.2019 ਨੂੰ ਨੋਰਫੋਕ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਪਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਪਾਸੜ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਿਰਾਸਤ ਪਤੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਾਰਫੋਕ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 26.09.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰੰਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ 01.07.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 6 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਪਰਤਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਯੂਐਸਏ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਥੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀ ਸੀ
ਪਤੀ ਦਾ, ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤੀ ਬਦਲ ਬਣਾਵੇਗਾ

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ।

6. ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਵਿਕਾ ਰਾਜਕੋਟਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਜੌਹਰ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਕੋਟਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਾ ਮਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਸਿਰਫ ਢਾਈ ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹੋਣ ਲਈ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ 'ਕੋਰੇਸੀਅਨ ਮਰਦ' ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ 28.09.2018 ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਕਥਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਧਿਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਤਨੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ 2020 ਤੱਕ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ।

8. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੌਹਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪਤਨੀ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨੋਰਫੋਕ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਯੂ. ਐੱਸ. ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਯੂ. ਐੱਸ. ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੇ ਖੁਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ

ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਯਾਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ**, ਜੇ.]**

ਕਿ ਇਸ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ-ਖੋਜਣ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਵੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਰਵਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।
ਕੀ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ?
9. ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਥੰਯ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਦਿਨਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਐੱਮ. ਦਿਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹੋਰ . [1], ਨਿਤਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ . [2] ਅਤੇ ਲਹਰੀ ਸਬਾਮੁਰੀ ਬਨਾਮ ਸੋਭਨ ਰੋਡਾਲੀ [3] ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।
10. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਥੰਯ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਨਿਤਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।–
"46. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਥੰਯ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਵੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਰਨਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੇ ਉਥਾਪਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

[1] (1987) 1 ਐਸਸੀਸੀ 42
[2] (2017) 8 ਐਸਸੀਸੀ 454
[3] (2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 311

ਇੱਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਥਾਪਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

47. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਾਬਾਲਗ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਪ੍ਰਤਾਈਵੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ... "

11. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਨਿਕਾ ਗੋਟਿਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ 4 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਃ

"34. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਧਿਆਨ ਨਿਰੰਤਰ ਇਸ ਗੱਲ' ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤ ਦਾ ਤੱਥ ਜੱਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਣ ਉੱਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਹਿਲੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰੈਸਹੋਲਡ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਭਾਸ਼ਾ, ਰਿਵਾਜ ਆਦਿ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਗਹ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ' ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ... "

12. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਗਹ੍ਹਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਸਾਡਾ ਸਥੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਗ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਤਣਾਅ ਵਾਲੇ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

[4] (2018) 9 ਐਸਸੀਸੀ 578

ਯਾਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਰਮੇਟੀ

13. ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਲਗ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਹਿੱਤ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਕਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

14. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਦਿਨਸ਼ਾਅ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਤੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ 1980 ਵਿੱਚ, ਜੋੜੇ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦਰਮਿਆਨ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 23.04.1982 ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੋਲ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਤੀ ਨੇ 11.01.1986 ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲੈ ਆਇਆ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ:

"8. ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਪਦੰਡ' ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਚੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਦਸਤਾਨ ਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੋਮਲ ਪਾਇਆ

ਉਮਰ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੂਰਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਗਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਡਸਟਨ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਸ ਮਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਤੁਸਟ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਮਾਂ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਲਈ ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਫੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭੂਲ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਆਦੀ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਗਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਜੋ ਉਕਤ ਕੰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਚਰਣ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਢਿੱਲ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵੀ. ਰਵੀ ਚੰਦਰਨ (ਡਾ.) (2) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਯੂਓਆਈ) ਅਤੇ ਹੋਰ . [5] ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"29. ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਟਾਏ ਗਏ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਕੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਕਲਿਆਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

[5] (2010) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 174'

ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਰਬਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਝ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਸਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਭਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

30. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੱਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸੰਪਰਕ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਨਿਤਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚਾਰ ਲਏਃ-

"42. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨਃ (ਏ) ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ; ਜਾਂ (ਬੀ) ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ। ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਬੱਚੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਾਲਾਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ (ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਬਾਏ ਗਏ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੁੱਖਤਾ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜੱਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਹਰੀ ਸਬਾਮੂਰੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਤਿਆ ਆਨੰਦ ਰਾਘਵਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾਃ

"41... ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਗੂੜ੍ਹਾ ਸੰਪਰਕ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਬੱਚੇ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

16. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰਹੇਗੀ।

ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ-ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ

17. ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੁੱਢਲਾ ਅਤੇ ਸਰਬਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ।

18. ਬੱਚਾ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਹੰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੋ ਪਤੀ-ਪਤਨੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਤਜਰਬਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ, ਉਹ ਮਾਪੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਖਲਨਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਹਰੇਕ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

19. ਇੱਕ ਬੱਚੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਮਲ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਪਿਆਰ, ਸੰਗਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਯਾਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਪਿਆਰ, ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਬੇਜਾਨ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅਲਹਿਦਗੀ, ਹਰ ਪੁਨਰ-ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਬੱਚੇ ਉੱਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਫੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬੱਚਾ ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੋ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਗੁਆਏ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਤਿਅੰਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਢੰਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

20. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੋਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ।

21. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇੱਕੋ ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਰੇਕਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲੰਬੇ ਹਫਤੇ, ਬਰੇਕਾਂ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ' ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

22. 'ਵਿਜ਼ਿਟ ਰਾਈਟਸ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰ' ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਖਾਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਟੈਲੀਫੋਨ, ਈ-ਮੇਲ

ਦੁਆਰਾ ਸੰਯਕਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਯਕਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਰਣਾਲੀ, ਜੇ ਧਾਰਣੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਥਲਥਯ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀਡੀਓ ਰਾਨ ਕਰੋ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਧਦੀ ਉਥਲਥਯਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਵੀਡੀਓ

ਰਾਲ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ 5-10 ਮਿੰਟ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਬੰਧਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਘਰ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਘਰ ਪਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਘਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਣ ਦਿਓ।

23. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋੜਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਕਿਆਰਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਅਣਸੁਲਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੋਲਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੀ ਹੈਃ-

24. ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ-3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ. ਉਹ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਹੈ।

25. ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ-ਬੱਚਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰੈਂਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਜਣੇਪੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

26. ਨੋਰਫੋਕ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ-ਇਹ ਪਤਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਅਰਥਾਤ ਨੋਰਫੋਕ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਅਤੇ

ਯਾਸਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ**,** ਜੇ**.]**

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 01.12.2018 ਤੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਆਦਿ ਦੇ ਪਰਬੰਧ ਖੁਦ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਂਝੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਲਈ ਵੀ ਪਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ।

27. ਅਸੀਂ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਤਨੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਾਲਮਾਰਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਔਨਜੀਓ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 09.09.2017 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਰਸੀਪੈਨੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਭੇਜੀ ਸੀ। 03.05.2018 ਨੂੰ, ਪਤੀ ਨੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਔਅਰਜੈਂਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਤਨੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਨਾਲ 16.05.2018 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਈ ਅਤੇ 16.07.2018 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਗਈ। ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 26.07.2018 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 25.08.2018 ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ 25.08.2018 ਨੂੰ ਔਅਰਜੈਂਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ 29.08.2018 ਨੂੰ ਨੋਰਫੋਕ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 26.09.2018 ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਉਹ ਮਦਦ ਲਈ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਭੇਜ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੂਰਕ ਪੋਸ਼ਣ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਭੋਜਨ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ।

28. ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਲੋਡ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਘਰੇਲੂ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਾਲਮਾਰਟ ਨਾਲ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਵਾਦਕ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।. ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਸੀ

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਓ। ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ। ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਐਂਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।

29. ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।

30. ਵੀਜ਼ਾ ਮੁੱਦਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 2020 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਪਤੀ ਦੇ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਵੀਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

31. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੀ ਹੈ, ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋ ਮਾਪੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਸਬੰਧਤ ਮਾਪਿਆਂ

ਦੇ ਸਾਰੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਰੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਪੂਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਲੱਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਾਜਬ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਨੋਰਫੋਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ**,** ਜੇ**.]**

ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਓ ਅਤੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।
32. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸੰਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਲੱਗ ਹੋਵੇ। ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਤਨੀ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਹਿਰਾਸਤ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
1 ਭਾਗ
33. (ਏ) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

"(2) ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਈਮੇਲਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

(3) ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ (ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਰਾਂਗਾ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਬੈੱਡਰੂਮ ਵਾਲਾ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 1500 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

(4) ਜੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਾਂਗਾ।
(5) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਘਰ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ, ਬਿਜਲੀ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਨੁਸੰਗਿਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
(6) ਮੈਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਨਰਸਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਖਰਚਾ ਲਗਭਗ 1000-1500 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਲਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ

(7) ਕਿ ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ-ਯਸ਼ਿਤਾ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ-ਕਿਆਰਾ ਲਈ ਹਫਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਟੀਕਾਕਰਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਰਹਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀਅ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵੀਅ ਲਈ, ਮੈਂ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਰਹਾਂਗਾ।
(8) ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਾ ਸਾਂਝਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਤੋਂ ਵੀਅ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬਿਤਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀਅ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਰਸਰੀ ਸਕੂਲ (ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ) ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਘਰ ਤੋਂ ਵੀਅ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਡ ਪੈਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰਾਂਗਾ।

(8) ਕਿ ਮੈਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 200 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਤੀ ਇਸ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
(ਬੀ) ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਂ ਖੁਦ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਰਫੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧ/ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;
(ਸੀ) ਜੇ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਰਚੇ ਅਦਾ ਕਰੇ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪਤੀ ਲਈ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਯੂਐਸਏ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 20.02.2020 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਤਨੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਯੂਐਸਏ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ;

(ਡੀ) ਜੇ ਪਤਨੀ ਯੂਐਸਏ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤੀ ਉਸ ਲਈ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ।

ਯਾਸ਼ਿਤਾ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਰਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਰਬਜ਼ਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ;

(ਈ) ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ, ਬਿਜਲੀ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਨੁਸੰਗਿਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਯੂਐਸਏ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ;

(ਐੱਫ) ਪਤੀ ਯੂਐਸਏ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਇਹ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦ (ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਸਮੇਤ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

34. ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ 30.04.2020 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਯੂਐਸਏ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਰੰਭ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤੀ 30.04.2020 ਤੱਕ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਯੂਐਸਏ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਯੂਐਸਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ 250 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਰਕਮ 200 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਪਤੀ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਭਾਗ

35. ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਤੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:-

(ਏ) ਪਤਨੀ ਨਾਬਾਲਗ ਕਿਆਰਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜੇ ਪਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ/ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 03.02.2020 ਨੂੰ 11.00 ਏ.ਐਮ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਤੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ।

(ਬੀ) ਜੇ ਬੱਚਾ ਮਾਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਮਾਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਯੂਐਸਏ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਬੱਚਾ ਮਾਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਟਸਐਪ, ਸਕਾਈਪ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ 8.30 ਪੀ.ਐੱਮ ਯੂਰਪੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਟਾਈਮ ਤੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ (ਸੋਮਵਾਰ-ਵੀਰਵਾਰ) ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 10 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ (ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ-ਐਤਵਾਰ) ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ.

(ਸੀ) ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਪਤਨੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਐਸਏ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਰਸਬੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ 6.00 ਪੀ.ਐੱਮਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ 6.00 ਪੀ.ਐੱਮ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ.

(ਡੀ) ਜੇ ਮਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਪਿਤਾ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਬੱਚਾ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਆਵੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਬੱਚਾ ਮਾਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਆਵੇ।ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਾ ਸਿਰਫ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਪਤੀ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਤੀ ਕੋਲ ਹਰ ਹਫਤੇ 2 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

36. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਕੋਟਿਆ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ/ਵੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਟਕਲਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਕਿ ਵੀਜ਼ਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਪਤੀ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

37. ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਨਿਆਂਇਕ) ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ/ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਨਿਆਂਇਕ) ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਰੱਦ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler